

under privat Egede, og ved Siden af er der ikke Tvivl om, at Staten vil staa over for Vanskeligheder, som ikke ville møde det private Initiativ. Jeg har herved ikke blot de almindelige Grunde for Dje, der altid maa medføre, at man er betænkelig ved at lade en økonomisk Virksomhed gaa over til Staten, dette, at man ved, at en Statsfunktionær kan aldrig blive saa personlig interesseret i Virksomheden som den private, og alt det meget andet, der medfører, at Statsdrift med Rette har Ord for at være dyr og dog mangelfuld: men jeg sigter ogsaa og ikke mindst dertil, at en økonomisk Virksomhed, hvis Former og Krav ikke have konsolideret sig, vil i særlig Grad lide under den Mangel paa Bevægelighed, som altid maa være til Stede ved Statsdrift. Naar en Statsfunktionær kommer til Erkendelse af, at en Reform kan være ønskelig, at et Onske, som findes hos Publikum, kan være berettiget og bør opfyldes, maa han bringe det frem under det Tryk og de tunge Former, som altid maa følge med Statsdrift: der skal udarbejdes Betænkninger og veksles en Række Skrivelser i den Anledning. Deraf følger ganske naturligt, at Hurtighed i Vendingen er en sjælden Vare under Statsdriften. Naar derimod en privat Driftsleder kommer til Erkendelse af, at et Krav er berettiget, saa tager han det ikke saa nøje med, om han en enkelt Gang tager fejl ved at handle hurtigt, naar han blot kan overbevise sig selv og andre om, at han til Gengæld ved at handle hurtigt, har handlet rigtigt 10 Gange. Statsfunktionæren vil være ganske anderledes betænkelig ved at tage fejl blot den ene Gang. Det er dette og lignende, der gør, at jeg har Betænelighed ved, at man lægger an paa, at Telefonvirksomheden alt for hurtigt skulde gaa ind under Statens Haand, og jeg tror, at Lovforslaget i saa Henseende har grebet det rette, idet det har holdt det aabent i Tidens Løb at kunne gaa dertil. Der staar jo ogsaa i § 2, som det ærede Medlem er utilfreds med, at Indenrigsministeriet kun for et begrænset Naremaal kan meddele Koncession paa Anlæg og Drift af Telegrafer og Telefoner. Det vil altsaa altid være Regeringen muligt at sikre sig imod, at det bliver for vanskeligt at overtage dem, og der er tilstrækkelige Ekspropriationsbestemmelser, til at Regeringen altid vil være i Stand dertil. Idet jeg altsaa mener, at man skal bibeholde dette Hovedgrundlag i Forslaget, som gaar ud paa at udstyde Overtagelsen af Anlægene fra Statens Side endnu i en ubestemt Tid, kunde jeg ønske, at det paa andre Punkter blev rettet saaledes, at det private

Initiativ kunde staa lidt bedre over for Løsningen af den Opgave, man med Rette lader blive i det's Haand. Jeg kunde saaledes for det første ønske, at denne Ret til Ekspropriation, som Staten tildeles sig selv, ogsaa om det var muligt, kunde stilles til Disposition for de private, der fortsatte med Udviklingen af Telefonvæsenet. Jeg er ikke blind for, at der da maatte søges yderligere et og andet til Loven for at sikre mod Misbrug af denne Ekspropriationsret, men jeg tvivler ikke om, at man maa kunne træffe saadanne Bestemmelser. Jeg skal senere nærmere komme ind paa, hvad jeg i saa Henseende kunde tænke mig. Jeg skal i øvrigt ikke dvæle videre ved Enkelthederne i de øvrige Paragraffer — det ligger nærmere at komme tilbage dertil, dels for et Udvalg og dels ved anden Behandling; men jeg skal dog udtale, at det forekommer mig, at Staten er gaaet ret vidt i sin Begrænsning af de private Selskaber. Der staar i § 2, at i Koncessionen vil der blive paalaagt Koncessionshaveren, naar Staten ønsker det, at foretage Udvidelse af Anlægget, han vil blive forpligtet med Hensyn til dettes Drift paa tidssparende Maade, Taksternes Maksimum osv. Det er et ret betydeligt Indseende med den private Drift, som Staten her forlanger, og man maa sikkert ogsaa sige, at efter Forslaget er der utvivlsomt givet en meget vidtgaaende Ret for Staten til at skaffe sig Vej over for private. Man behøver blot i andet Kapitel at se paa § 8, hvor det hedder: „Statens Telegraf- og Telefonledninger med Tilbehør maa anbringes paa, over eller under fremmed Grund og Ejendom, være sig offentlig eller privat, saafremt det ved et af uvillige Mænd afsaget Støn godtgøres, at Anbringelsen er nødvendig for Anlægget.“ Der staar endvidere i § 11: Hvor en Staten tilhørende Telefonledning er anbragt, maa ikke foretages noget Bygnings- eller Jordarbejde, eller iværksettes nogen anden Foranstaltning, hvorved Ledningen kan udsættes for Forstyrrelse eller Beskadigelse. Ganske vist er der nogle Begrænsninger for disse Bestemmelser, idet der i § 8 er sikret kommunale Anlæg for Gas, Vand, Kloaker o. s. v. en særlig Ret, og i § 11 er der taget et Forbehold om, at en Statsledning skal fjernes, naar det er nødvendigt for Iværksættelse af Arbejder af forskellig Art. Nødvendigheden skal saa afgøres ved en almindelig Skønsforretning, ligesom jo baade Selskaber og private ere sikrede ved Ekspropriationsbestemmelserne i § 13. Smidleriid nærer jeg nogen Tvivl om, hvorvidt disse Begrænsninger ere tilstrækkelige, og jeg vil der